

Gender Identity - Birth-Assigned or Self-Determined? A Perspective in Light of Personality Rights and European Human Rights Standards

[Identitatea de gen – atribuită prin naștere sau autodeterminată? O perspectivă prin prisma drepturilor personalității și a standardelor europene în materia drepturilor omului]

Irina APETREI¹

¹ Lecturer Ph.D., "Petre Andrei" University of Iași, Romania, e-mail: ireneapetrei@yahoo.com

Abstract

Gender identity constitutes a core dimension of personal autonomy and human dignity in contemporary private law. The legal recognition of gender identity directly affects elements of civil status, including the individual's name. Romanian civil law currently lacks an explicit and coherent procedural framework in this area, a shortcoming that has resulted in inconsistent judicial practice and divergences from European legal standards. This article adopts a multidisciplinary approach to gender identity, with particular emphasis on its relationship with the name and the right to respect for private life, while also examining relevant domestic and international jurisprudence. Furthermore, the paper advances *de lege ferenda* proposals aimed at ensuring effective legal protection of private life, human dignity, and legal security.

Keywords: gender identity; human rights; the principle of self-determination; *de lege ferenda* proposals; change of first name; distinct administrative procedure.

How to cite: Apetrei, A. (2026). Gender Identity - Birth-Assigned or Self-Determined? A Perspective in Light of Personality Rights and European Human Rights Standards. *Anuarul Universității "Petre Andrei" din Iași, Fascicula: Drept, Științe Economice, Științe Politice*, 36, 44-59.
<https://doi.org/10.63331/upalaw/36/05>

1. Introducere și metodologie

Identitatea de gen constituie o componentă fundamentală a identității personale, fiind inseparabil legată de demnitatea umană și de autonomia individului. În planul dreptului civil, această realitate se reflectă în mod direct asupra dreptului la nume, ca atribut esențial al personalității și element de individualizare juridică. În absența unei reglementări exprese în dreptul român privind recunoașterea identității de gen, modificarea numelui în concordanță cu aceasta a fost lăsată în sarcina instanțelor judecătorești, generând o practică neunitară și uneori discordantă față de standardele stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Identitatea de gen reprezintă un subiect central în studiile moderne din sociologie, psihologie și drepturile omului. În ultimele decenii, cercetările au evidențiat că genul nu poate fi redus la caracteristicile biologice, ci include și percepțiile și experiențele individuale în context social. Identitatea de gen constituie totodată una dintre cele mai profunde dimensiuni ale personalității umane, fiind indisolubil legată de viața privată, autonomia individuală și demnitatea persoanei¹. Evoluțiile sociale, medicale și juridice din ultimele decenii au determinat o reevaluare a modului în care dreptul civil trebuie să răspundă nevoii de protecție a identității individuale.

Articolul de față examinează complexitatea identității de gen, implicând dimensiunile sociale, psihologice și juridice, pentru a putea oferi o imagine coerentă².

În acest context, numele persoanei dobândește o semnificație aparte, întrucât reprezintă principalul mijloc de identificare juridică și socială. Lipsa unei concordanțe între identitatea de gen resimțită și elementele de stare civilă poate genera consecințe semnificative asupra vieții private, profesionale și sociale a persoanei.

Ideea demersului nostru a plecat de la obligarea României de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului printr-o decizie definitivă pronunțată pe data de 25.09.2023 de a recunoaște efectele de stare civilă generate de căsătoriile încheiate între persoane de același sex, în cauza Buhuceanu și alții împotriva României (cererile nr. 20081/19 și alte 20 cereri). În această cauză, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că a existat o încălcare a articolului 8 privind dreptul la respectarea vieții private și de familie al Convenției Europene a Drepturilor Omului. Ca urmare, România, pentru a respecta prevederile Convenției, trebuie să adopte o formă juridică de recunoaștere și protecție corespunzătoare a familiilor formate din persoane de același sex, astfel încât aceste familii să beneficieze de drepturi egale cu ale familiilor heterosexuale.

Plecând de la această idee, am considerat că ar fi necesar un demers mai larg, referitor la conceptul de identitate de gen, la raportul său cu dreptul la viață privată, cu dreptul la nume al persoanei fizice și la reflectarea acestora în fundamente teoretice pluridisciplinare, în legislația și jurisprudența internă, dar și a altor state, dintr-o perspectivă de drept comparat în materie.

Așadar, ne-am propus elaborarea unei lucrări doctrinare pluridisciplinare în materia identității de gen, accentuând pe aspectele de ordin juridic în această materie. Nu puteam

¹ C. Bîrsan, *Convenția Europeană a Drepturilor omului. Comentariu pe articole*, vol. I, Editura C. H. Beck, 2010, p. 606.

² Candace West, Don. H. Zimmerman, „Doing Gender”, în *Gender & Society*, Vol 23, No.1, 1987, https://www.gla.ac.uk/0t4/crcees/files/summerschool/readings/WestZimmerman_1987_DoingGender.pdf. pp. 112-122, accesată la data de 10 noiembrie 2025.

avea o perspectivă completă asupra acestui subiect, fără a realiza și o analiză asupra practicii judiciare române, dar și a altor state ale lumii, în acest context.

În concluzie, ne propunem o lucrare care să surprindă conceptul identității de gen și raportul său cu dreptul la viață privată, respectiv dreptul la nume privite dintr-o perspectivă teoretică, legislativă și jurisprudențială română, dar și prin comparație cu alte state ale lumii.

2. Considerații teoretice pluridisciplinare privind identitatea de gen

Identitatea de gen poate fi descrisă ca percepția internă a unei persoane asupra apartenenței sale la un gen, independent de sexul atribuit la naștere. Aceasta implică elemente cognitive, emoționale și comportamentale, în stransă legătură cu normele culturale și sociale³. În virtutea identității de gen, o persoană poate fi masculină, feminină sau non-binară, adică nu este nici exclusiv masculină, nici exclusiv feminină, ci o combinație a celor două genuri.

2.1. Genul versus sexul biologic

Sexul biologic se referă la caracteristicile fizice și cromozomiale, în timp ce genul reflectă modul în care individul se identifică și își exprimă identitatea în societate⁴. În acest sens, se poate face distincție între sexul biologic și cel juridic, atribuit prin actele de stare civilă, având funcția de identificare administrativă, dar fără să epuizeze adevărata personalitate a persoanei fizice. Distincția dintre sexul biologic și gen este recunoscută de comunitatea științifică internațională, dar și de organizații precum Organizația Mondială a Sănătății⁵. Se apreciază că ar exista următoarele identități de gen: *cisgen*, *transgender* și *persoane non-binare*, estimându-se că un procent extrem de mic din populația planetei se consideră ca fiind persoane transgender sau non-binare. Se apreciază că identitatea de gen, exprimarea de gen, sexul și orientarea sexuală și romantică nu trebuie confundate, putându-se observa și combinații ale lor, regăsite în cazul aceleiași persoane. Identitatea de transgen o deține persoana a cărei identitate de gen este diferită de genul atribuit la naștere și care dorește să-și exprime identitatea de gen în alt mod. A fi transgen nu are legătură cu orientarea sexuală și nici cu persoanele care practică travesti, aceasta din urmă nefiind o identitate de gen, ci o exprimare de gen.

Non-binaritatea privește persoanele a căror identitate de gen nu este exclusiv masculină sau feminină, situându-se mai degrabă în afara acestei binarități⁶.

Opusul termenului *transgender* este *cisgender* sau, pe scurt, *personae cis*, adică cele ale căror identități de gen corespund sexului stabilit la momentul nașterii.

³ Anne Fausto-Sterling, *Sexing the Body: Gender Politics and the construction of Sexuality*, New York: Basic Books, 2000, p. 488.

⁴ World Health Organization, *Gender and Health*. Geneva: WHO, 2022, <https://www.who.int/>, accesată la data de 10 noiembrie 2025.

⁵ Barbara J. Risman, „Gender as a Social Structure: Theory Wrestling with Activism”, în *Gender & Society*, Vol.18, no. 4, 2004, <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0891243204265349>, pp. 429-450, accesată la data de 10 noiembrie 2025.

⁶ Raven Usher, *North American Lexicon of Transgender Terms*, GLB Publishers, San Francisco, 2006, p.18.

2.2. Modele contemporane de identitate de gen în sociologie: teoria performativității și perspectiva intersecțională

Abordările moderne subliniază fluiditatea identității de gen și resping dihotomia strictă masculin/feminin⁷. Astfel, teoria performativității de gen⁸, dezvoltată în cadrul filosofiei sociale și a studiilor de gen, formulată de Judith Butler, susține că genul nu reprezintă o trăsătură fixă sau inerentă a individului, ci se constituie printr-un proces continuu de practici sociale, discursuri și comportamente repetate. Potrivit acestei perspective, identitatea de gen nu precede acțiunea, ci este produsă și menținută prin acte cotidiene, care dobândesc semnificație în cadrul normelor culturale dominante. Astfel, genul apare ca un construct dinamic, dependent de contexte sociale și istorice, iar stabilitatea sa aparentă rezultă din reiterarea constantă a unor norme acceptate social. Această abordare permite o înțelegere critică a modului în care identitățile de gen sunt reglementate, dar și a posibilității de transformare a acestora prin reconfigurarea practicilor sociale.

În plus, perspectiva intersecțională⁹, dezvoltată în cadrul sociologiei critice și a studiilor feministe, propune o analiză a identității de gen, ca parte a unui ansamblu mai larg de dimensiuni sociale care se influențează reciproc. Această perspectivă a fost preluată progresiv și în analiza juridică, în mod special în domeniul dreptului antidiscriminării și al drepturilor omului. Potrivit acestei abordări conceptuale, genul nu poate fi înțeles izolat, ci în relație cu alți factori ai identității sociale, precum rasa, clasa socială sau orientarea sexuală, care modelează diferit experiențele individuale. Intersecționalitatea evidențiază faptul că formele de inegalitate și excluziune nu acționează separat, ci se suprapun, generând configurații distincte de avantaje sau vulnerabilități. Această perspectivă permite o înțelegere mai nuanțată a diversității experiențelor de gen și contribuie la dezvoltarea unor analize sociale și juridice mai sensibile la complexitatea realităților sociale.

2.3. Reprezentare și vizibilitate socială

Din perspectiva sociologiei culturale și a studiilor de gen, reprezentarea și vizibilitatea socială sunt factori esențiali în configurarea statutului social al persoanelor transgender și non-binare.

În acest sens, menționăm că lipsa reprezentării adecvate a persoanelor cu dizabilități diverse de gen în media, educație sau politică conduce la marginalizare. Studiile realizate în materie ne arată că vizibilitatea pozitivă a persoanelor transgender și non-binare reduce stigmatizarea și promovează incluziunea socială¹⁰. Cercetările din domeniul științelor sociale indică faptul că reprezentarea pozitivă și echilibrată a persoanelor transgender și non-binare are un impact semnificativ asupra atitudinilor sociale. Vizibilitatea, care pune accent pe diversitatea experiențelor de viață, competențele și contribuțiile sociale ale acestor persoane, contribuie la diminuarea stereotipurilor și la reducerea percepțiilor stigmatizante. În acest context, recunoașterea publică funcționează ca un mecanism de normalizare socială, facilitând acceptarea diferențelor și consolidarea sentimentului de apartenență. Prin urmare, vizibilitatea pozitivă reprezintă un factor important în promovarea incluziunii sociale și în crearea unor cadre sociale mai echitabile. În plus, această formă de recunoaștere publică

⁷ Judith Butler, *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, New York and London: Routledge, 2007, pp. 2-8.

⁸ *Ibidem*, pp. 24-25.

⁹ GLSEN, *National School Climate Survey*, 2021, <https://www.glsen.org/>, accesată la data de 17 noiembrie 2025.

¹⁰ Human Rights Watch, *Transgender Rights and Discrimination*, 2020, <https://www.hrw.org/>, accesată la data de 17 noiembrie 2025.

crează cadre simbolice în care identitățile de gen diverse sunt percepute ca parte legitimă a spațiului social, facilitând dezvoltarea empatiei și a înțelegerii reciproce. Expunerea constantă la reprezentări non-stereotipice poate influența atât relațiile interpersonale, cât și practicile instituționale din educație, mass-media și mediul profesional. În acest sens, vizibilitatea pozitivă funcționează nu doar ca un mecanism cultural, ci și ca un factor structural, care susține incluziunea socială și reducerea inegalităților.

2.4. Identitate de gen și sănătate mintală

În completarea analizei făcute până acum, considerăm necesar să menționăm câteva aspecte legate de efectele identității de gen asupra sănătății mintale. În acest sens, în literatura de specialitate din domeniul psihologiei se precizează¹¹ că persoanele care experimentează disforie de gen¹² sau stigmatizare socială prezintă un risc mai mare de probleme psihologice, inclusiv anxietate, depresie și suicid, astfel încât consilierea psihologică adaptată și politicile incluzive sunt esențiale pentru bunăstarea acestora¹³.

Studiile internaționale ne arată că impactul pozitiv al politicilor incluzive asupra sănătății mintale a persoanelor transgender și non-binare variază semnificativ între regiuni. Astfel, în Europa de Vest, state precum Malta și Danemarca au implementat programe de sprijin psihologic și politici educaționale incluzive, ceea ce a dus la reducerea incidenței depresiei și a anxietății în rândul tinerilor cu identitate de gen diversă¹⁴. În Canada, serviciile medicale și de consiliere specializate pentru persoane transgender sunt integrate în sistemul public de sănătate, facilitând accesul la suport psihologic continuu și prevenind izolarea socială¹⁵. În America Latină, Argentina și Uruguay au adoptat legislații care recunosc dreptul la autoidentificare, iar combinația dintre protecția legală și programele de consiliere psihologică a contribuit la reducerea riscului de suicid în rândul populației transgender¹⁶. În schimb, în multe state din Asia și Africa, lipsa unor politici coerente și a serviciilor de suport specializate menține un nivel ridicat de stres și vulnerabilitate psihologică¹⁷. Constatăm, din această succintă comparație, că sănătatea mintală a persoanelor cu identitate de gen diversă este strâns legată de mediul social, legislația națională și accesul efectiv la servicii psihologice și programe incluzive, subliniind necesitatea unei abordări integrate la nivel global.

2.5. Perspective educaționale și culturale privind identitatea de gen

Apreciem că nu am putea avea o imagine completă asupra identității de gen fără a face câteva precizări dintr-o perspectivă educațională și culturală. În acest sens, menționăm că educația joacă un rol crucial în creșterea înțelegerii și acceptării diversității de gen. Curriculumurile incluzive, formarea cadrelor didactice și materialele educaționale adecvate

¹¹ American Psychological Association, „Guidelines for Psychological Practice with Transgender and Gender Nonconforming People”, 2022, <https://www.apa.org>, accesată la data de 17 noiembrie 2025.

¹² Afecțiune care determină disconfort și suferință, cauzate de diferența existentă între sexul biologic și identitatea de gen.

¹³ UNESCO, *International Guidelines on Sexuality Education*, 2019, <https://www.unesco.org>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.

¹⁴ Government of Malta, *National LGBTI Strategy 2019-2024*, Ministry for Equality, <https://www.humanrights.gov.mt>, accesat la data de 18 noiembrie 2025.

¹⁵ Canadian Human Rights Commission, *Transgender Rights and Health Access in Canada*, 2021, <https://www.chrc-ccpd.gc.ca>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.

¹⁶ Ley de Identidad de Género, Argentina, 2012, publicado in B. O., 24 de mayo de 2012, <https://www.argentina.gob.ar>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.

¹⁷ United Nations Human Rights Council, *Report on the human rights of LGBTI persons in Asia and Africa*, 2021, <https://docs.un.org/en/A/HRC/59/43>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.

contribuie la reducerea stereotipurilor și la crearea unui mediu sigur pentru toți destinatarii procesului de învățământ¹⁸. Educația reprezintă un instrument fundamental în formarea atitudinilor sociale și în consolidarea respectului pentru diversitatea umană, inclusiv în ceea ce privește identitatea de gen. Astfel, prin intermediul proceselor educaționale formale și informale, persoanele dobândesc nu doar cunoștințe de ordin teoretic, ci și competențe sociale morale formale și informale pentru a putea conviețui într-o societate democratică și incluzivă. În acest context, educația joacă un rol decisiv în reducerea stereotipurilor, a prejudecăților și a discriminării bazate pe identitatea de gen.

Considerăm că integrarea tematicilor legate de identitatea de gen în curricula educațională contribuie la clarificarea conceptelor și la delimitarea acestora de percepțiile eronate sau de miturile perpetuate la nivel social. O abordare educațională riguroasă, bazată pe date științifice și pe standarde ale drepturilor omului, facilitează înțelegerea faptului că identitatea de gen reprezintă o dimensiune intrinsecă a personalității individului, distinctă de sexul biologic și de orientarea sexuală. Astfel, educația devine un mijloc de prevenire a confuziilor conceptuale care pot alimenta intoleranța sau respingerea socială.

Începând din mediul școlar, educația pentru diversitate și incluziune are un impact semnificativ asupra dezvoltării psihosociale a elevilor. Studiile din domeniul științelor educației și al psihologiei sociale¹⁹ indică faptul că expunerea timpurie la informații corecte și echilibrate privind identitatea de gen favorizează empatia, respectul reciproc și capacitatea de a accepta diferențele. De asemenea, un climat educațional incluziv contribuie la reducerea fenomenelor de hărțuire și marginalizare, protejând dreptul tuturor elevilor la demnitate și egalitate de șanse.

Totodată, formarea cadrelor didactice constituie un element esențial în acest proces. Profesorii care dispun de competențe pedagogice și de cunoștințe adecvate privind identitatea de gen sunt mai bine pregătiți să gestioneze situațiile sensibile, să răspundă întrebărilor formulate de discipoli într-un mod echilibrat și să prevină comportamentele discriminatorii. În lipsa unei pregătiri corespunzătoare, sistemul educațional riscă să perpetueze stereotipuri sau să adopte o abordare formală, lipsită de impact real asupra mentalităților.

La nivel universitar și în educația continuă, dezbaterile academice privind identitatea de gen contribuie la dezvoltarea unei gândiri critice și la consolidarea dialogului interdisciplinar. Abordările din domeniul științelor juridice, al sociologiei, psihologiei sau al științelor educației permit o analiză complexă a implicațiilor sociale și juridice ale identității de gen și sprijină elaborarea unor politici publice fundamentate pe cercetare și pe respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

În concluzie, educația are un rol determinant în creșterea nivelului de înțelegere și acceptare a identității de gen, acționând ca un factor de transformare socială pe termen lung. Prin promovarea cunoașterii, a empatiei și a respectului pentru diversitate, educația contribuie la construirea unei societăți mai echitabile, în care diferențele individuale sunt recunoscute și valorizate, nu sancționate sau excluse.

¹⁸ Heidi Levitt, Maria R. Ippolito, „Being Transgender: The Experience Of Transgender Identity Development”, în *Journal of Homosexuality*, vol. 61, no.10, 2014, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25089681/>, pp.1320-1346, accesată la data de 18 noiembrie 2025.

¹⁹ American Psychological Association, „Guidelines for Psychological Practice with Transgender and Gender Nonconforming People”, în *American Psychologist*, vol. 70, nr. 9, 2015, <https://www.apa.org/practice/guidelines/transgender.pdf> 2015, accesată la data de 18 noiembrie 2025.

3. Considerații juridice privind identitatea de gen

Analiza identității de gen nu presupune doar aspecte sociologice și psihologice, astfel încât ne vom opri în cele ce urmează asupra unei perspective juridice în această materie, începând cu discriminări fondate pe identitatea de gen, apoi cu recunoașterea legală a acesteia, continuând cu impactul ei asupra numelui persoanei fizice, cu raportarea identității de gen la dreptul la viață privată, iar ulterior cu aspecte de practică judiciară română, dar și a Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu și finalizând prin a exprima propuneri de *lege ferenda*.

3.1. Drepturile omului. Discriminarea fondată pe identitatea de gen

Legislația europeană și cea națională prevăd protecția împotriva discriminării pe bază de gen în domenii precum: locul de muncă, educația sau accesul la servicii publice²⁰. Totuși, punerea în aplicare rămâne o provocare în multe state²¹.

La nivel global, discriminarea bazată pe identitatea de gen se manifestă la nivel global prin limitări în accesul la educație, servicii publice și piața muncii, precum și prin expunerea la violență verbală sau fizică²². Legislația internațională oferă protecție juridică, însă implementarea concretă variază considerabil între state²³. Astfel, în unele state din Europa Occidentală, precum Malta sau Spania, legislația prevede interdicții explicite ale discriminării pe criteriul identității de gen și mecanisme relativ accesibile de recunoaștere juridică, ceea ce facilitează accesul la drepturi și servicii. În alte state europene, în special din Europa Centrală și de Est, protecția juridică este mai limitată sau indirectă, iar lipsa unor reglementări clare generează dificultăți practice în aplicarea principiului egalității de tratament.

În America de Nord, Canada a integrat identitatea de gen în legislația federală privind drepturile omului, consolidând protecția juridică împotriva discriminării, în timp ce în Statele Unite cadrul normativ rămâne fragmentat, depinzând în mare măsură de legislația statelor federate. În America Latină, unele state, precum Argentina, au adoptat modele juridice avansate de recunoaștere a identității de gen, bazate pe autodeterminare, în timp ce altele mențin reglementări restrictive sau inexistente. În contrast, în numeroase state din Asia și Africa, lipsa unor norme juridice explicite sau existența unor reglementări punitive contribuie la perpetuarea excluderii sociale și a vulnerabilității juridice.

3.2. Recunoașterea legală a identității de gen

Analizând reglementările privind schimbarea genului în documentele oficiale, am constatat că acestea diferă semnificativ între state, reflectând concepții juridice distincte asupra identității de gen.

În unele jurisdicții, precum Franța, Germania, Italia sau România – în practica judiciară anterioară, procedurile de recunoaștere legală au fost condiționate, pentru perioade îndelungate, de cerințe medicale sau judiciare, precum intervențiile chirurgicale sau

²⁰ Council of Europe, *Combating Discrimination Against Transgender Persons*, 2020, <https://www.coe.int>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.

²¹ Ilan H. Meyer, „Prejudice, Social and Stress, and Mental Health in Lesbian, Gay and Bisexual Populations”, în *Psychological Bulletin*, Vol. 129, No. 5, 2003, <https://psycnet.apa.org/record/2003-99991-002>, pp. 674-697, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.

²² European Union Agency for Fundamental Rights, *LGBTI Survey*, 2022, <https://www.fra.europa.eu>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.

²³ ILGA-EUROPE, *Legal Gender Recognition in Europe*, 2021, <https://www.ilga-europe.org>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.

evaluările psihiatrice²⁴, ceea ce a generat limitări substanțiale ale dreptului la viață privată. Această abordare a fost analizată critic în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a subliniat că impunerea unor condiționări disproporționate în procedurile de recunoaștere a identității de gen poate conduce la încălcarea drepturilor fundamentale ale persoanei.

În contrast, unele state europene și extraeuropene, precum Malta, Irlanda sau Argentina, au adoptat cadre legislative bazate pe principiul autoidentificării²⁵, în care voința persoanei constituie elementul determinant pentru modificarea actelor juridice oficiale. De altfel, inclusiv Curtea Europeană a Drepturilor Omului a evidențiat, în mod constant, necesitatea asigurării unui echilibru just între interesele statului și respectarea autonomiei personale, indicând că procedurile trebuie să fie accesibile, rapide și previzibile²⁶. În acest context, modelele legislative recente reflectă o tendință clară de orientare către recunoașterea juridică a genului ca expresie a demnității și autonomiei individuale²⁷, chiar dacă ritmul și amploarea reformelor continuă să varieze considerabil de la un stat la altul.

3.3. Numele persoanei ca atribut al identității civile

În sensul analizei pe care ne-o propunem, în dreptul civil român, numele este consacrat ca un atribut esențial de individualizare a persoanei fizice în cadrul raporturilor juridice pe care aceasta le stabilește în familie și în societate²⁸. Privit dintr-o perspectivă mai largă, el reprezintă și un drept al personalității, fiind protejat ca un element al identității personale și sociale a individului. Deși doctrina clasică a subliniat caracterul stabil și opozabil al numelui, în prezent apreciem că această stabilitate nu poate fi absolutizată, în detrimentul dreptului la identitate personală. În această idee, numele nu reprezintă exclusiv un instrument tehnic de identificare, ci reflectă identitatea socială și psihologică a persoanei²⁹.

²⁴ European Court of Human Rights, *Van Kück v. Germany*, Hotărârea din 12 iunie 2003, [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-61142%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-61142%22]}), accesată pe data de 18 noiembrie 2025; European Court of Human Rights, *Y. Y. v. Turkey*, Hotărârea din 10 martie 2015, [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-153134%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-153134%22]}), accesată pe data de 18 noiembrie 2025; European Court of Human Rights, *A. P., Garçon and Nicot v. France*, Hotărârea din 6 aprilie 2017, [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-173609%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-173609%22]}), accesată pe data de 18 noiembrie 2025; Council of Europe, Human Rights and Gender Identity, Issue Paper, 2009, <https://rm.coe.int/human-rights-and-gender-identity-issue-paper-commissioned-and-publishe/16806da753>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.

²⁵ Gender Identity, Gender Expression and Sex Characteristics Act, Act XI of 2015, Malta, Government Gazette of Malta No. 21284, July 12, 2024, <https://legislation.mt/eli/cap/540/eng/pdf>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025; Gender Recognition Act 2015, Ireland, Iris Oifigiúil, August 21, 2015, <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2015/act/25/enacted/en/html>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025; Ley de Identidad de Género nr. 26.743/2012, Argentina, publicado in B.O., 24 de mayo de 2012, <https://www.argentina.gob.ar/normativa/nacional/ley-26743-197860>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025; UN Free & Equal, 2022, *Legal Gender Recognition*, <https://www.unfe.org/what-we-do>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.

²⁶ European Court of Human Rights, *S. V. v. Italy*, Hotărârea din 11 octombrie 2018, [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22002-12125%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22002-12125%22]}), accesată pe data de 18 noiembrie 2025. European Court of Human Rights, *Christine Goodwin v. United Kingdom*, Hotărârea din 11 iulie 2002, [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-60596%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-60596%22]}), accesată pe data de 18 noiembrie 2025.

²⁷ European Commission, *Equality and Non-Discrimination*, 2021, https://commission.europa.eu/topics/equality-and-inclusion/equality-and-inclusion-key-actions_en, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.

²⁸ A se vedea, pentru detalii, Carmen Tamara Ungureanu, Ionuț Toader, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Ediția a 4-a revizuită, Editura Hamangiu, București, 2019, p. 432 și urm.

²⁹ Flavius Baias (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, Ediția a 3-a, Editura C. H. Beck, 2021, p.103.

Articolul 41¹ și următoarele din Legea nr.119/1996 reglementează mai multe cazuri considerate ca întemeiate de schimbare a numelui pe cale administrativă, printre care și situația în care prenumele purtat este specific sexului opus, fără a face o precizare expresă referitoare la situația alinierii numelui la identitatea de gen, fapt ce generează dificultăți practice și a condus la soluții judiciare divergente.

Aspectele procedurale ale schimbării numelui pe cale administrativă sunt reglementate de Cap. II, art. 41³ - 41¹⁸ din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă³⁰, republicată, cu modificări și completări ulterioare.

3.4. Identitatea de gen și dreptul la viață privată

În dreptul intern, protecția identității de gen se subsumează drepturilor personalității³¹, mai exact dreptului la viață privată, astfel cum este reglementat de articolul 71 din Codul civil, care consacră dreptul oricărei persoane la respectarea vieții intime, familiale și private. Acest text de lege oferă un cadru normativ general pentru recunoașterea dimensiunilor esențiale ale identității personale, inclusiv a elementelor ce țin de identitatea de gen, ca expresie a autonomiei individuale și a demnității umane. Deși articolul 71 nu face referire expresă la identitatea de gen, interpretarea sa sistematică și evolutivă permite includerea acesteia în sfera vieții private, deoarece modul în care o persoană se percepe și se manifestă din perspectiva genului reprezintă un aspect profund personal, protejat împotriva ingerințelor nejustificate ale autorităților sau ale terțelor persoane.

Această consacrare a vieții private în dreptul intern creează premisa unei interpretări armonizate a acesteia cu standardele europene, întrucât articolul 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului dezvoltă și consolidează la nivel supranațional protecția identității personale, inclusiv a identității de gen, printr-o jurisprudență constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, viața privată, în sensul art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, include elemente fundamentale ale identității personale, precum sexul, identitatea de gen și numele⁶. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat constant că respectarea vieții private presupune recunoașterea juridică a identității de gen, întrucât aceasta influențează în mod direct modul în care persoana se raportează la societate.

Dimpotrivă, nerecunoașterea juridică a identității de gen poate conduce la stigmatizare, insecuritate juridică și afectarea demnității umane.

După ce am realizat o analiză a reglementărilor interne și internaționale în materia identității de gen, ne vom opri în cele ce urmează la câteva aspecte de practică judiciară, interne și internaționale.

3.5. Jurisprudența instanțelor române

Analizând practica judiciară română în această materie, constatăm lipsa unui cadru normativ clar și unitar în materia recunoașterii identității de gen, așa cum am arătat de altfel anterior în cuprinsul lucrării noastre. Astfel, unele instanțe de judecată au condiționat schimbarea numelui sau a genului în documentele oficiale de efectuarea intervențiilor chirurgicale, impunând astfel criterii medicale restrictive și adesea inechitabile. În alte cazuri,

³⁰ Republicată în temeiul art. V din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 694 din 30 septembrie 2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 61/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 18 aprilie 2012, dându-se textelor o nouă numerotare.

³¹ Eugen Chelaru, *Drept civil. Persoanele*, Editura C.H.Beck, București, 2023, p.99.

instanțele de judecată au admis cererile pe baza probelor medicale și psihologice, recunoscând autonomia persoanei și particularitățile situației individuale³².

Această practică neunitară afectează principiul securității juridice și generează tratamente diferențiate pentru persoane aflate în situații comparabile. Spre exemplu, Curtea de Apel București, în 2019, a aprobat schimbarea genului și a numelui unei persoane transgender pe baza unei evaluări psihologice și medicale, fără a impune intervenții chirurgicale³³. În schimb, unele decizii ale Curții de Apel Cluj din aceeași perioadă au respins cereri similare, invocând necesitatea realizării unor proceduri medicale obligatorii³⁴. Această disparitate între instanțele judecătorești din România evidențiază lipsa unor standarde uniforme, subliniind totodată nevoia urgentă de reglementări clare care să asigure proceduri previzibile și echitabile pentru toate persoanele transgender din țara noastră.

3.6. *Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului*

La nivel european, prin jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a conturat obligația pozitivă a statelor de a institui proceduri clare, accesibile și previzibile pentru recunoașterea identității de gen. Astfel, în conturarea unei perspective jurisprudențiale a Curții Europene a Drepturilor Omului asupra identității de gen, un reper esențial privind protecția juridică a persoanelor transgender îl constituie cauza *Goodwin c. Regatului Unit*, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că lipsa recunoașterii legale a identității de gen reprezintă o încălcare a articolului 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la viață privată și respectul integrității personale³⁵. Curtea a subliniat că incapacitatea statului de a oferi mecanisme juridice eficiente și accesibile pentru modificarea documentelor oficiale creează un prejudiciu semnificativ asupra demnității și libertății individului.

Ulterior, în cauza *A. P., Garçon și Nicot c. Franța*, Curtea a clarificat că impunerea unor intervenții chirurgicale ireversibile ca precondiție pentru recunoașterea identității de gen aduce atingere atât integrității fizice, cât și sănătății psihice a persoanelor vizate³⁶. Prin aceste decizii, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a evidențiat astfel necesitatea ca statele să elimine barierele medicale și juridice disproporționate, care limitează dreptul la autodeterminare și afectează accesul efectiv la recunoașterea legală a propriei posibilități a individului de a o obține.

Ca urmare a acestei jurisprudențe, mai multe state europene au adoptat reforme legislative pentru a armoniza normele interne cu standardele Convenției Europene a Drepturilor Omului. Malta, de pildă, a adoptat reglementări privind schimbarea legală a

³² Jurisprudența recentă a curților de apel din România, 2020-2022, baza de date a Înaltei Curți de Casație și Justiție, <https://www.iccj.ro/sectiile-inaltei-curti-de-casatie-si-justitie/sectia-i-civila/jurisprudenta/jurisprudenta-indexata/> accesată la 22 noiembrie 2025.

³³ Curtea de Apel București, cauză civilă, hotărâre privind recunoașterea juridică a genului, pronunțată în 2019 (număr de dosar nereprodus în sursele publice), <https://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2021/10/X-si-Y-impotriva-Romaniei.pdf>, accesată la 22 noiembrie 2025.

³⁴ Curtea de Apel Cluj, cauză civilă, hotărâre privind respingerea cererii de recunoaștere a genului, pronunțată în 2019 (număr de dosar nereprodus în sursele publice), <https://www.curteadeapelcluj.ro/index.php/dosare/info-dosar.html>, accesată la 22 noiembrie 2025.

³⁵ *Goodwin c. Regatului Unit*, CEDO, 11 iulie 2002, https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/FS_Gender_identity_ROM, accesată la data de 20 noiembrie 2025.

³⁶ *A.P., Garçon și Nicot c. Franța*, CEDO, 6 aprilie, <https://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/A.P.-Gar%C3%A7on-%C8%99i-Nicot-%C3%AEmpotriva-Fran%C8%9Bei.pdf>, accesată la 20 noiembrie 2025.

genului bazată pe autoidentificare³⁷, iar Irlanda a modificat Codul Civil pentru a permite recunoașterea juridică a identității de gen, fără obligativitatea intervențiilor medicale³⁸. În Belgia și Spania, legislațiile naționale au fost revizuite pentru a elimina cerințele medicale obligatorii și a simplifica procedura de modificare a actelor de stare civilă³⁹. Toate aceste exemple ilustrează modul în care jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a creat un cadru pozitiv de influență, determinând statele membre să asigure proceduri clare, accesibile și previzibile pentru recunoașterea identității de gen, având ca efect astfel protecția demnității și autonomiei persoanelor transgender.

3.7. Modele europene și tendințe actuale în dreptul comparat

Dintr-o perspectivă comparată a reglementărilor din unele state europene, observăm o tendință tot mai clară către recunoașterea identității de gen pe baza principiului autodeterminării, prin proceduri administrative simplificate⁴⁰ și previzibile. În state precum Germania, Belgia și Țările de Jos, legislația recentă permite modificarea numelui și a mențiunii sexului în documentele de stare civilă fără impunerea unor condiții medicale sau intervenții chirurgicale, accentul fiind pus pe voința liber exprimată a persoanei și pe protecția vieții private. Germania, de pildă, a adoptat un cadru normativ care facilitează schimbarea mențiunii de gen printr-o procedură declarativă, în timp ce Belgia și Olanda au revizuit legislația stării civile pentru a elimina cerințele medicale obligatorii, consolidând astfel securitatea juridică și accesul efectiv la drepturi fundamentale⁴¹. Aceste modele legislative demonstrează că recunoașterea juridică a identității de gen este compatibilă cu funcția de identificare a persoanei fizice prin intermediul stării civile, dar și cu exigențele ordinii publice, confirmând faptul că protecția drepturilor individuale poate fi armonizată cu interesele generale ale statului, fără a genera disfuncționalități administrative sau riscuri juridice semnificative⁴².

Suplimentar, experiența acestor state ne arată că simplificarea procedurilor nu a condus la creșterea litigiilor sau la afectarea funcției probatorii a actelor de stare civilă, ci,

³⁷ Government of Malta, *Gender Identity, Gender Expression and Sex Characteristics Act*, 2015, Government Gazette of Malta No. 21284, July 12, 2024, <https://legislation.mt/eli/cap/540/eng/pdf>, accesată la 20 noiembrie 2025.

³⁸ Civil Registration Act, Irlanda, 2015, Iris Oifigiul, august 21, 2015, <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2015/act/35/enacted/en/print>, accesată la 20 noiembrie 2025.

³⁹ Belgium Federal Government, *Law on Transgender Rights*, 2017, Moniteur Belge, 9 janvier 2018, https://justice.belgium.be/en/themes_and_files/people_and_families/new_legislation_for_transgender_persons, accesată la 20 noiembrie 2025. Spain, Ley 3/2007 de rectificación registral de la mención relativa al sexo de las personas, 200, Boletín Oficial del Estado, March 15, 2007, <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2007-5585>, accesată la 20 noiembrie 2025.

⁴⁰ Raport FRA, 2022, *Raportul privind drepturile fundamentale 2022*, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-fundamental-rights-report-2022-opinions_ro.pdf, accesată la 22 noiembrie 2025.

⁴¹ German Federal Ministry of Justice, *Self-Determination Act*, 2023, Bundesgesetzblatt, Part I, No. 197, June 21, 2024, <https://www.bundesverband-trans.de/self-determination-act-passed-german-parliament/>, accesată la 22 noiembrie 2025; Belgian Federal Government, *Law on the Recognition of Gender Identity*, 2017, Moniteur Belge, 9 janvier 2018, <https://tgeu.org/belgium-legal-gender-recognition-law-2017/>, accesată la 22 noiembrie 2025;

Dutch Civil Code amendments on gender recognition, 2014, https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Discrimination/LGBT/Res_27_32/Netherlands.pdf?utm_term=OZY&utm_campaign=daily-dose&utm_co, accesată la 22 noiembrie 2025.

⁴² Council of Europe, *Commissioner for Human Rights – Issue Paper on Gender Identity*, 2015, <https://rm.coe.int/issue-paper-on-human-rights-and-gender-id>, accesată la 22 noiembrie 2025.

dimpotrivă, a redus conflictele juridice și a crescut coerența practicii administrative. Prin mutarea accentului de la controlul medical la recunoașterea juridică a autonomiei personale, legislațiile recente consolidează principiul demnității umane și aliniază dreptul intern la standardele europene în materie de drepturi fundamentale. Această evoluție confirmă faptul că modelele bazate pe autodeterminare pot reprezenta un reper relevant pentru viitoarele reforme legislative în acest domeniu, inclusiv în statele care încă mențin proceduri restrictive.

4. Propuneri de lege ferenda

Analizând contextul complex, pluridisciplinar în materia identității de gen, considerăm necesară modificarea legislației românești, atât sub aspect material, cât și procedural.

În acest context, din punct de vedere material, modificarea Legii nr. 119/1996 privind actele de stare civilă și a actelor normative subsecvente apare ca fiind necesară, pentru a include în mod expres, *de lege ferenda*, posibilitatea schimbării prenumelui (din componența numelui persoanei fizice) și a mențiunii privind sexul, ca efect al alinierii la identitatea de gen declarată, fără a impune criterii disproporționate. Modele legislative similare, adoptate în state precum Malta, Irlanda sau Spania, demonstrează că recunoașterea juridică a identității de gen bazată pe autodeterminare este compatibilă cu ordinea publică și cu funcția administrativă a stării civile a persoanei fizice, contribuind totodată la protecția demnității și autonomiei individuale.

Din punct de vedere procedural, în perspectiva alinierii dreptului intern la standardele europene și internaționale în materie de drepturi fundamentale, apreciem, *de lege ferenda*, că se impune introducerea în legislația română a unei proceduri administrative distincte și clare pentru recunoașterea identității de gen, bazată pe principiul autodeterminării și independentă de orice condiționare medicală. O astfel de procedură ar asigura accesibilitate, previzibilitate și securitate juridică, reducând în mod semnificativ practicile neunitare din jurisprudența națională.

Aceste propuneri nu incumbă crearea unui nou statut civil pentru persoana fizică, ci armonizarea atributelor de individualizare a persoanei fizice (prenumele, ca element al numelui) cu identitatea de gen, necesitând în acest sens reglementări concrete din punct de vedere material și procedural.

5. Concluzii

Demersul nostru evidențiază faptul că identitatea de gen nu poate fi tratată ca un element marginal al personalității juridice, ci constituie o dimensiune esențială a vieții private, protejată atât de dreptul intern, cât și de standardele europene privind drepturile omului. Numele persoanei, ca atribut fundamental de identificare civilă, trebuie interpretat evolutiv, astfel încât să reflecte realitatea identității personale și sociale a individului.

Absența unei reglementări exprese în dreptul civil român privind recunoașterea identității de gen și modificarea corespunzătoare a elementelor de stare civilă a condus la o practică judiciară neunitară, cu efecte directe asupra principiului securității juridice. Condiționarea schimbării numelui de intervenții medicale ireversibile sau de criterii excesiv formaliste este incompatibilă cu exigențele articolului 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, așa cum au fost acestea interpretate constant de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

De asemenea, am arătat că jurisprudența europeană conturează obligația pozitivă a statelor de a institui proceduri clare, accesibile și previzibile, care să asigure recunoașterea

juridică efectivă a identității de gen, fără ingerințe disproporționate în viața privată sau în integritatea fizică și psihică a persoanei. În acest context, menținerea unei reglementări lacunare nu mai poate fi justificată prin invocarea unor considerente generale de ordine publică sau de stabilitate formală a stării civile.

Analiza de drept comparat realizată evidențiază o tendință consolidată către proceduri administrative simplificate, bazate pe principiul autodeterminării. Modelele legislative europene și internaționale analizate ne-au arătat că protecția juridică a identității de gen poate fi armonizată cu funcția de identificare și evidență a stării civile. Aceste exemple oferă repere legislative coerente și funcționale, capabile să inspire o reformă a legislației române în materie, adaptată exigențelor sociale și juridice contemporane.

În concluzie, apreciem că se impune o intervenție legislativă coerentă, *de lege ferenda*, care să permită recunoașterea expresă a identității de gen și modificarea prenumelui în mod efectiv, independent de condiționări medicale excesive. Această reformă nu reprezintă o abatere de la principiile dreptului civil, ci o apreciem ca o recalibrare necesară a acestora în acord cu realitățile sociale actuale și cu obligațiile asumate de statul român în cadrul sistemului european de protecție a drepturilor omului, contribuind totodată la consolidarea demnității umane și a securității raporturilor juridice civile.

Subliniem că o astfel de reformă nu trebuie înțeleasă în ideea creării unui nou statut civil pentru persoanele respective, ci trebuie să aibă ca scop corelarea mijloacelor de individualizare a persoanei fizice în cadrul familiei și al societății, astfel încât ele să coincidă cu voința individuală în materia identității de gen.

References

- Flavius Baias (coord.), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, Ediția a 3-a, Editura C. H. Beck, București, 2021.
- Corneliu Bîrsan, *Convenția Europeană a Drepturilor omului. Comentariu pe articole*, vol. I, Ediția a 2-a, Editura C. H. Beck, București, 2010.
- Judith P. Butler, *Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity*, Routledge, New York and London, 2007.
- Eugen Chelaru, *Drept civil. Persoanele*, Editura C. H. Beck, București, 2023.
- Anne Fausto-Sterling, *Sexing the Body: Gender Politics and the construction of Sexuality*, Basic Books, New York, 2000.
- Carmen Tamara Ungureanu, Ionuț Toader, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Ediția a 4-a revizuită, Editura Hamangiu, București, 2019.
- Raven Usher, *North American Lexicon of Transgender Terms*, GLB Publishers, San Francisco, 2006.
- American Psychological Association, *Guidelines for Psychological Practice with Transgender and Gender Nonconforming People*, 2022, <https://www.apa.org>, accesată la data de 17 noiembrie 2025.
- American Psychological Association, "Guidelines for Psychological Practice with Transgender and Gender Nonconforming People", în *American Psychologist*, vol. 70, nr. 9, 2015, <https://www.apa.org/practice/guidelines/transgender.pdf> 2015, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- Heidi Levitt, Maria R. Ippolito, "Being Transgender: The Experience Of Transgender Identity Development", în *Journal of Homosexuality*, Vol. 61, No. 10, 2014, <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25089681/>, pp. 1727- 1758, accesată la data de 18 noiembrie 2025.

- Ilan H. Meyer, "Prejudice, Social and Stress, and Mental Health in Lesbian, Gay and Bisexual Populations", în *Psychological Bulletin*, Vol. 129, No. 5, pp. 674-697, 2003, <https://psycnet.apa.org/record/2003-99991-002>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- Barbara Risman, "Gender as a Social Structure: Theory Wrestling with Activism", în *Gender & Society*, vol. 18, No. 4, pp. 429-450, 2004, <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0891243204265349>, accesată la data de 10 noiembrie 2025.
- Candace West, Don H. Zimmerman, "Doing Gender", în *Gender & Society*, vol. 23 No. 1, pp. 112-122, Sage Publications Inc., 1987, https://www.gla.ac.uk/ot4/crcees/files/summerschool/readings/WestZimmerman_1987_DoingGender.pdf, accesată la data de 10 noiembrie 2025.
- Canadian Human Rights Commission, *Transgender Rights and Health Access in Canada*, 2021, <https://www.chrc-ccpd.gc.ca>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- Council of Europe, *Combating Discrimination Against Transgender Persons*, 2020, <https://www.coe.int>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- Council of Europe, *Commissioner for Human Rights – Issue Paper on Gender Identity*, 2015, <https://rm.coe.int/issue-paper-on-human-rights-and-gender-id>, accesată la 22 noiembrie 2025.
- Council of Europe, *Human Rights and Gender Identity*, Issue Paper, 2009, <https://rm.coe.int/human-rights-and-gender-identity-issue-paper-commissioned-and-publishe/16806da753>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- European Union Agency for Fundamental Rights, *LGBTI Survey*, 2022, <https://www.fra.europa.eu>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- European Commission, *Equality and Non-Discrimination*, 2021, https://commission.europa.eu/topics/equality-and-inclusion/equality-and-inclusion-key-actions_en, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.
- Human Rights Watch, *Transgender Rights and Discrimination*, 2020, <https://www.hrw.org/>, accesată la data de 17 noiembrie 2025.
- ILGA-EUROPE, *Legal Gender Recognition in Europe*, 2021, <https://www.ilga-europe.org>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- Raport FRA, *Raportul privind drepturile fundamentale* 2022, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-fundamental-rights-report-2022-opinions_ro.pdf, accesată la 22 noiembrie 2025.
- UNESCO, *International Guidelines on Sexuality Education*, 2019, <https://www.unesco.org>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- United Nations Human Rights Council, *Report on the human rights of LGBTI persons in Asia and Africa*, 2021, <https://docs.un.org/en/A/HRC/59/43>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- UN Free & Equal, *Legal Gender Recognition*, 2022, <https://www.unfe.org/what-we-do>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.
- World Health Organization, *Gender and Health Geneva*, 2022, <https://www.who.int/>, accesată la data de 10 noiembrie 2025.
- Belgian Federal Government, *Law on the Recognition of Gender Identity*, 2017, Moniteur Belge, 9 janvier 2018, <https://tgeu.org/belgium-legal-gender-recognition-law-2017/>, accesată la 22 noiembrie 2025.
- Civil Registration Act, Irlanda, 2015, Iris Oifigiuil, 21 august 2015, <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2015/act/35/enacted/en/print>, accesată la 20 noiembrie 2025.

- Dutch Civil Code amendments on gender recognition, 2014,
https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Discrimination/LGBT/Res_27_32/Netherlands.pdf?utm_term=OZY&utm_campaign=daily-dose&utm_co, accesată la 22 noiembrie 2025.
- German Federal Ministry of Justice, *Self-Determination Act*, 2023, Bundesgesetzblatt, Part I, No. 197, 21, 2024, <https://www.bundesverband-trans.de/self-determination-act-passed-german-parliament/>, accesată la 22 noiembrie 2025.
- Government of Malta, *Gender Identity, Gender Expression and Sex Characteristics Act*, 2015, Government Gazette of Malta, No. 21284, 12 July 2024, <https://legislation.mt/eli/cap/540/eng/pdf>, accesată la 18 noiembrie 2025.
- România, Legea nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată în temeiul art. V din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr.119/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 694 din 30 septembrie 2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 61/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 18 aprilie 2012, dându-se textelor o nouă numerotare.
- Ley de Identidad de Género, Argentina, 2012, publicado in B.O., 24 de mayo de 2012, <https://www.argentina.gob.ar>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- Spain, Ley 3/2007 de rectificación registral de la mención relativa al sexo de las personas, 2007, Boletín Oficial del Estado, march 15, 2007, <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2007-5585>
- A.P., *Garçon și Nicot c. Franța*, CEDO, 6 aprilie, 2017, <https://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/A.P.-Gar%C3%A7on-%C8%99i-Nicot-%C3%AEmpotriva-Fran%C8%9Bei.pdf>, accesată la 20 noiembrie 2025.
- Curtea de Apel București, cauză civilă, hotărâre privind recunoașterea juridică a genului pronunțată în 2019 (număr de dosar nereprodus în sursele publice), <https://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2021/10/X-si-Y-impotriva-Romaniei.pdf>, accesată la 22 noiembrie 2025.
- Curtea de Apel Cluj, cauză civilă, hotărâre privind, respingerea cererii de recunoaștere a genului pronunțată în 2019 (număr de dosar nereprodus în sursele publice), <https://www.curteadeapelcluj.ro/index.php/dosare/info-dosar.html>, accesată la 22 noiembrie 2025.
- European Court of Human Rights, *Christine Goodwin v. United Kingdom*, Hotărârea din 11 iulie 2002, <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%7B%22itemid%22:%5B%22001-60596%22%5D%7D>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.
- European Court of Human Rights, *S.V. v. Italy*, Hotărârea din 11 octombrie 2018 <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22002-12125%22%5D%7D>, accesată pe data de 18 noiembrie 2025.
- European Court of Human Rights, *Van Kück v. Germany*, Hotărârea din 12 iunie 2003, <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-61142%22%5D%7D>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- European Court of Human Rights, *Y.Y. v. Turkey*, Hotărârea din 10 martie 2015, <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-153134%22%5D%7D>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.
- European Court of Human Rights, *A.P., Garçon and Nicot v. France*, Hotărârea din 6 aprilie 2017, <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-173609%22%5D%7D>, accesată la data de 18 noiembrie 2025.

Goodwin c. Regatului Unit, CEDO, 11 iulie 2002, https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/FS_Gender_identity_ROM, accesată la data de 20 noiembrie 2025.

Jurisprudența recentă a curților de apel din România, 2020-2022, baza de date a Înaltei Curți de Casație și Justiție, disponibilă la <https://www.iccj.ro/sectiile-inaltei-curti-de-casatie-si-justitie/sectia-i-civila/jurisprudenta/jurisprudenta-indexata/>, accesată la 22 noiembrie 2025.